

KLASA: UP/I-344-01/17-03/02

URBROJ: 376-11-18-6

Zagreb, 9. svibnja 2018.

Na temelju članka 12. stavka 1. točke 3. i članka 52. Zakona o elektroničkim komunikacijama (NN br. 73/08, 90/11, 133/12, 80/13, 71/14 i 72/17) u postupku analize tržišta pristupa javnoj komunikacijskoj mreži na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike, Vijeće Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti na sjednici održanoj 9. svibnja 2018. donosi

ODLUKU

- I. Utvrđuje se da je mjerodavno tržište pristupa javnoj komunikacijskoj mreži na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike podložno prethodnoj regulaciji jer su istodobno zadovoljena sva tri mjerila iz članka 53. stavka 2. Zakona o elektroničkim komunikacijama.
- II. Trgovačko društvo Hrvatski Telekom d.d., Zagreb, Roberta Frangeša Mihanovića 9 i društva pod njegovom kontrolom Iskon Internet d.d., Zagreb, Garićgradska 18 i OT-Optima Telekom d.d., Zagreb, Bani 75/a, određuju se operatorima sa značajnom tržišnom snagom na tržištu pristupa javnoj komunikacijskoj mreži na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike.
- III. Trgovačkom društvu Hrvatski Telekom d.d. određuju se regulatorne obveze: obveza pristupa i korištenja posebnih dijelova mreže, obveza nediskriminacije, obveza transparentnosti, obveza nadzora cijena i vođenja troškovnog računovodstva i obveza računovodstvenog razdvajanja. Regulatorna obveza nadzora cijena i vođenja troškovnog računovodstva se na odgovarajući način primjenjuje na trgovačka društva Iskon Internet d.d. i OT-Optima Telekom d.d.
- IV. Način, uvjeti i rokovi provođenja regulatornih obveza iz točke III. ove odluke propisani su dokumentom Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti „*Tržište pristupa javnoj komunikacijskoj mreži na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike*“ koji je u cijelosti sastavni dio ove odluke, a trgovačka društva iz točke II. ove odluke obvezna su u potpunosti izvršavati sve određene im regulatorne obveze.
- V. Ukidaju se regulatorne obveze koje su trgovačkim društvima iz točke II. ove odluke određene odlukom o „*Analizi tržišta pristupa javnoj komunikacijskoj mreži na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike*“, KLASA: UP/I-344-01/14-03/05, URBROJ: 376-11-14-14 od 5. studenog 2014. kao i svim njezinim izmjenama i dopunama.

Obrazloženje

Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti (dalje: HAKOM) pokrenula je, u skladu s člankom 53. Zakona o elektroničkim komunikacijama (NN br. 73/08, 90/11, 133/12, 80/13, 71/14 i 72/17; dalje: ZEK) postupak utvrđivanja mjerodavnog tržišta pristupa javnoj komunikacijskoj mreži na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike budući da su od zadnje analize ovog tržišta prošle tri godine.

Vijeće HAKOM-a je 20. prosinca 2017. donijelo prijedlog odluke o kojem je od 20. prosinca 2017. do 22. siječnja 2018. sukladno članku 22. ZEK-a, proveden postupak javne rasprave, tijekom kojeg su zaprimljeni komentari operatora Hrvatski Telekom d.d. (dalje: HT), Vipnet d.o.o. i Iskon Internet d.d. (dalje: Iskon). Pristigli komentari nisu u bitnoj mjeri utjecali na donošenje drugačije odluke od one koja je bila predmetom javne rasprave. Detaljni odgovori HAKOM-a na zaprimljene komentare te razlozi i pojašnjenja prihvatanja, odnosno neprihvatanja istih, sadržani su u dokumentu „*Tržište pristupa javnoj komunikacijskoj mreži na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike*“ (dalje: Dokument).

Nadalje, HAKOM je, sukladno članku 54. stavku 5. ZEK-a, zatražio mišljenje Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje: AZTN). U svom mišljenju, AZTN je istaknuo da nema primjedbi na zaključke HAKOM-a koji se odnose na određivanje mjerodavnih tržišta.

Sukladno članku 23. ZEK-a, prijedlog odluke je 14. veljače 2018. dostavljen Europskoj komisiji (dalje: Komisija) na daljnje odgovarajuće postupanje, koja je zatražila dodatna pojašnjenja. Nakon provedenog postupka, HAKOM je 13. ožujka 2018. zaprimio odluku Komisije u skladu s člankom 7. stavkom 3. Okvirne direktive 2002/21/EZ u kojoj je Komisija dala primjedbe na dostavljen prijedlog odluke i pripadajući Dokument.

U svojim primjedbama Komisija ne spori potrebu regulacije predmetnog tržišta, pravilnost utvrđenja operatora sa značajnom tržišnom snagom, niti spori određene regulatorne obveze. Međutim, poziva HAKOM da prati mogu li tražitelji pristupa, posebno oni neovisni o HT-u, ukoliko to zatraže, dobiti uslugu najma korisničke linije u paketu s drugim veleprodajnim uslugama pod poštenim i razumnim uvjetima. S tim u vezi, HAKOM bi trebao osigurati da nema istiskivanja marži između HT-ovih, uključujući Iskon i OT-Optima Telekom (dalje: Optima), veleprodajnih i maloprodajnih ponuda. Budući da ova primjedba Komisije ne zahtijeva izmjenu ove odluke i pripadajućeg Dokumenta, već se odnosi na njezinu primjenu, nije bilo potrebno mijenjati sadržaj odluke i Dokumenta.

Stoga je nakon ovako provedenog postupka utvrđeno sljedeće.

U provedbi postupka analize tržišta, HAKOM je sukladno članku 53. stavku 1. ZEK-a u svezi s člankom 52. stavkom 6. ZEK-a osobito vodio računa o primjeni mjerodavne Preporuke Europske komisije o mjerodavnim tržištima podložnima prethodnoj (*ex ante*) regulaciji (dalje: Preporuka EK) i mjerodavnim Smjernicama Europske komisije o analizi tržišta i utvrđivanju značajne tržišne snage sukladno zajedničkom regulatornom okviru za elektroničke komunikacijske mreže i usluge. S obzirom da se tržište pristupa javnoj komunikacijskoj mreži na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike prema Preporuci EK ne nalazi na popisu tržišta podložnih prethodnoj regulaciji, HAKOM je proveo postupak Testa tri mjerila sukladno članku 53. stavku 2. ZEK-a radi utvrđivanja je li navedeno tržište podložno prethodnoj regulaciji.

U procesu određivanja mjerodavnog tržišta odnosno granica samog tržišta za potrebe provođenja Testa tri mjerila, HAKOM je odredio dimenziju usluga i zemljopisnu dimenziju te na temelju rezultata provedene analize odredio da se mjerodavno tržište pristupa javnoj komunikacijskoj mreži na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike sastoji od sljedećih usluga:

- usluge pristupa javnoj komunikacijskoj mreži na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike koja se pruža putem internetskog protokola (IP), neovisno o tome nudi li se navedeni pristup samostalno ili kao sastavni dio paketa vezanih usluga;
- usluge pristupa javnoj komunikacijskoj mreži na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike koja se pruža putem POTS priključka, neovisno o tome nudi li se navedeni pristup samostalno ili kao sastavni dio paketa usluga;
- usluge pristupa javnoj komunikacijskoj mreži na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike koja se pruža putem kabelskih mreža, neovisno o tome nudi li se navedeni pristup samostalno ili kao sastavni dio paketa usluga;
- usluge pristupa javnoj komunikacijskoj mreži na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike koja se pruža putem bežičnih tehnologija u nepokretnoj mreži, neovisno o tome nudi li se navedeni pristup samostalno ili kao sastavni dio paketa usluga;
- usluge pristupa javnoj komunikacijskoj mreži na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike koja se pruža putem ISDN priključka, neovisno o tome nudi li se navedeni pristup samostalno ili kao sastavni dio paketa usluga.

Nadalje, HAKOM je odredio da je mjerodavno tržište u zemljopisnoj dimenziji nacionalni teritorij Republike Hrvatske.

Nakon određivanja mjerodavnog tržišta, HAKOM je pristupio provođenju Testa tri mjerila. Detaljno obrazloženje provedenog Testa tri mjerila dano je u Dokumentu. Na temelju provedenog Testa tri mjerila, HAKOM je utvrdio kako je tržište pristupa javnoj komunikacijskoj mreži na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike podložno prethodnoj regulaciji jer su istovremeno zadovoljena sva tri mjerila iz članka 53. stavka 2. ZEK-a.

HAKOM je potom, sukladno članku 53. stavku 4. ZEK-a, u odnosu na isto tržište proveo postupak procjene postojanja jednog ili više operatora sa značajnom tržišnom snagom te određivanja odgovarajućih regulatornih obveza.

Na temelju mjerila iz članka 55. stavka 3. ZEK-a, HAKOM je utvrdio da su HT i društva pod njegovom kontrolom Iskon i Optima operatori sa značajnom tržišnom snagom na tržištu pristupa javnoj komunikacijskoj mreži na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike. Nastavno na navedeno, na temelju prepreka razvoju tržišnog natjecanja koje se mogu pojaviti na tržištu pristupa javnoj komunikacijskoj mreži na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike, HAKOM je HT-u i društvima pod njegovom kontrolom Iskonu i Optimi, kao operatorima sa značajnom tržišnom snagom, odredio odgovarajuće regulatorne obveze.

Slijedom navedenog, HAKOM je HT-u odredio:

- obvezu najma korisničke linije kroz obvezu pristupa i korištenja posebnih dijelova mreže (članak 61. ZEK-a),
- obvezu nediskriminacije (članak 59. ZEK-a),
- obvezu transparentnosti (članak 58. ZEK-a),
- obvezu nadzora cijena i vođenja troškovnog računovodstva (članak 62. ZEK-a) i
- obvezu računovodstvenog razdvajanja (članak 60. ZEK-a).

HAKOM je odredio da se regulatorna obveza nadzora cijena i vođenja troškovnog računovodstva na odgovarajući način primjenjuje i na Iskon i Optimu kao društva pod kontrolom HT-a.

Trgovačka društva koja su određena operatorima sa značajnom tržišnom snagom obvezna su izvršavati sve regulatorne obveze na način, pod uvjetima i u rokovima kako je to propisano u Dokumentu.

Regulatorne obveze koje su HT-u, Iskonu i Optimi određene odlukom o Analizi tržišta pristupa javnoj komunikacijskoj mreži na fiksnoj lokaciji za privatne i poslovne korisnike (KLASA: UP/I-344-01/14-03/05, URBROJ: 376-11-14-14 od 5. studenoga 2014.), kao i svim njenim izmjenama i dopunama ukidaju se.

Slijedom svega navedenoga, HAKOM je temeljem članka 12. stavka 1. točke 3., članaka 52.-56. i 58.-62. ZEK-a odlučio kao u izreci.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv ove odluke nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred Visokim upravnim sudom Republike Hrvatske u roku od 30 dana od primitka odluke.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Tonko Obuljen

Dostaviti:

1. Hrvatski Telekom d.d., Zagreb, Roberta Frangeša Mihanovića 9 – osobna dostava
2. Iskon Internet d.d., Zagreb, Garićgradska 18 – osobna dostava
3. OT-Optima Telekom d.d., Zagreb, Bani 75/a – osobna dostava
4. VIPnet d.o.o., Zagreb, Vrtni put 1 – osobna dostava
5. U spis